

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/54/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812206033
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8812206033.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej, v právnej veci žalobcu Slovenská sporiteľňa a.s., so sídlom v Bratislave, na ulici Tomášikovej č. 48, právne zastúpeného Havel, Holásek & Partners s.r.o., AK so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 49, proti žalovaným 1/ C. N., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v C. č. XX a 2/ K. N., nar. X.XX.XXXX, bývajúcej v C. č. XX, o zaplatenie 6752,72 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 11.12.2012, č.k. 4C 223/2012-66, takto jednodhlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovaným sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovaným povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 6.608,58 eur s úrokom vo výške 10,95% ročne zo sumy 6.076,43 eur od 3.5.2012 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6.441,15 eur od 3.5.2012 do zaplatenia, ako aj trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 405 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 587,93 eur v mesačných splátkach po 70 eur splatných vždy 25. dňa toho ktorého mesiaca začínajúc dňom 1.1.2013 pod následkami straty výhody splátok. Čo do zvyšku žalobu zamietol.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej účastníci dňa 6.8.2007 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere. Na jej základe sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovaným úver vo výške 4.979,09 eur. Zmluva bola vyhodnotená ako spotrebiteľská uzatvorená v súlade s ustanovením § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.2004, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Na vzniknutý právny vzťah bolo potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný od 1.7.2007. Vychádzajúc z ustanovenia § 3 ods. 3 tohto právneho predpisu, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah

zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Zmluva uzavretá medzi účastníkmi má charakter zmluvy spotrebiteľskej a preto je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Žalovaní podmienky pre splácanie úveru nedodrжали, a preto žalobca v súlade so zmluvou vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru dňom 13.4.2012 a požiadal žalovaných o splatenie celého úveru spolu s príslušenstvom. Žalovaní celkovo uhradili čiastku 1.765,94 eur a na istine im zostalo uhradiť ešte sumu 6.076,43 eur. V časti istiny vo výške 6.076,43 eur sa preto nárok žalobcu považoval za dôvodný. Opodstatnenou bola i výška úroku z úveru dohodnutá na 10,95% ročne a tiež i poplatky za správu úveru vyčíslené v celkovej sume 20,93 eur.

Za neprijateľnú v zmysle ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka bola považovaná zmluvná podmienka umožňujúca žalobcovi účtovať za upomienku 23,24 eur. Žalobca žalovaným opakovane účtoval poplatok za prvú a druhú upomienku v sume 23,24 eur, pričom podľa Sadzobníka poplatkov účinného od 1.7.2007 mohol pri bezúčelovom spotrebnom úvere účtovať poplatok vo výške 23,24 eur (700,- Sk) až za tretiu upomienku. Bez ohľadu na uvedené žalobca nárok na poplatok za upomienku nemá. Takýto poplatok totiž predstavuje ďalšiu sankciu v prípade omeškania žalovaných s úhradou dlhu a nie iba skutočnú náhradu nákladov spojených s vystavením upomienky. V časti týkajúcej sa poplatkov za upomienky v celkovej výške 139,44 eur bola preto žaloba zamietnutá.

K zhoršeniu zmluvného postavenia žalovaných došlo aj v súvislosti s dojednaním úrokov z omeškania vo výške 26,40% ročne. Úrok z omeškania vyčíslený z jednotlivých dlžných splátok za obdobie od 21.9.2007 do 21.12.2008 predstavoval podľa špecifikácie pohľadávky sumu 209,- Sk pri úrokovej sadzbe úroku z omeškania vo výške 26,40%. Žalobcovi vznikol nárok len na úrok z omeškania vypočítaný podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. účinného v čase omeškania, teda iba vo výške 8,50% ročne. Vo finančnom vyjadrení teda žalobcovi vznikol nárok len na úrok z omeškania v sume 67,30,- Sk, ktorej po prepočítaní na v súčasnosti platnú menu zodpovedá čiastka 2,23 eur.

Žalovaní boli zároveň zaviazaní aj na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 9.441, 15 eur od 3.5.2012 do zaplatenia. Išlo teda o úroky z omeškania, neprevyšujúce zákonné úroky z omeškania podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase, kedy došlo k omeškaniu.

S prihliadnutím na vyššie uvedené súd prvého stupňa rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 142 ods. 3 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Ako dôvod uviedol, že rozhodnutie v časti nepriznania úrokov z omeškania vo výške 26,40% ročne od 21.9.2007 do 21.12.2008 a v časti nepriznania poplatkov za upomienky je nesprávne, nezohľadňujúce stranami zmluvne dojednané podmienky. Žalobca má preto nárok na úroky z omeškania vo výške 26,40% ročne od 21.9.2007 do 21.12.2008 a na poplatky za upomienky v celkovej výške 139,44 eur. Úroky z omeškania boli stanovené vo všeobecných obchodných podmienkach tvoriacich súčasť zmluvy a vychádzali z v tom čase účinného ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatennej sumy úroky z omeškania určené v zmluve inak o 10% vyššie než je základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu. Na úroky z omeškania vo výške 26,40% ročne vyčíslené z jednotlivých dlžných splátok za obdobie od 21.9.2007 do 21.12.2008 má

teda žaloba zmluvný nárok. Čo sa týka upomienok zaslaných žalovaným, tieto nepredstavujú paušálnu náhradu za omeškanie, ale slúžia na upovedomenie žalovaných, že riadne nesplácali svoj dlh v snahe žalobcu v záujme žalovaných vyhnúť sa súdnemu vymáhaniu žalobcovej pohľadávky.

Poplatok za upomienku predstavuje najmä náhradu nákladov žalobcu vzniknutých v dôsledku správania sa žalovaných tým, že neplnili svoj dlh riadne a včas a dostali sa do omeškania. Poplatky za upomienky predstavujú okrem náhrady nákladov banky aj službu klientovi v tom, že klient je v dostatočnom časovom predstihu informovaný o následkoch nesplácania úveru.

Odvolačný súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 6.8.2007 upravoval Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Vychádzajúc z tohto ustanovenia sa za spotrebiteľské zmluvy považovali kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami boli na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzatvorenie zmluvy. Dodávateľom bola osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Postavenie spotrebiteľa mala zase osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru bola obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Tento právny predpis z ustanovení § 2 písm. a/ definoval spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Veriteľom v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy bola fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a spotrebiteľom podľa ustanovenia § 3 ods. 2 tohto právneho predpisu fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalobcom túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné obchodné podmienky, ktoré žalovaní ovplyvniť nemohli, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Žalobca má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu odvolacieho konania nebolo žalobcom tvrdené a ani preukázané, aby úver poskytol žalovaným za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania.

Ochrana spotrebiteľa v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Tento právny predpis účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 3 ods. 3 upravoval právo každého spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch aj obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Uvedené ustanovenie teda nevylučovalo, aby charakter spotrebiteľskej zmluvy nemohla mať i zmluva o úvere uzatvorená v súlade s ustanovením § 497 a nasledujúcich Obchodného zákonníka a dokonca priamo zakotvovalo povinnosť

primeraného použitia ustanovení Občianskeho zákonníka i na spotrebiteľské zmluvy uzatvorené podľa Obchodného zákonníka.

Čo sa týka úrokov z omeškania, ich výšku zákon č. 258/2001 Z. z. účinný v čase uzatvorenia zmluvy neupravoval. Takáto úprava bola obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ustanovení § 369 Obchodného zákonníka a v ustanovení § 517 Občianskeho zákonníka. Kým Obchodný zákonník v čase uzatvorenia zmluvy výšku úrokov pri jej dojednaní zmluvnými stranami neobmedzoval, Občiansky zákonník neumožňoval priznať vyššiu výšku úrokov z omeškania, než ako to vyplývalo z ustanovenia § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. Úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku bola v tomto smere pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemohol. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Ak všeobecné obchodné podmienky určovali úroky z omeškania vo výške vyššej v porovnaní s úrokmi z omeškania, na aké by žalobcovi vznikol nárok pri aplikácii výhodnejšej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku, takéto dojednanie je neplatné pre jeho rozpor s ustanovením § 54 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Keďže ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Pri rozhodovaní boli správne ako neprijateľné vyhodnotené poplatky za upomienky. Tieto si totiž žalobca uplatňoval v paušálnej výške po 23,24 eur za každú zo šiestich upomienok. Ide o neprimeranú výšku vôbec nezohľadňujúcu skutočné náklady žalobcu spojené s uplatňovaním pohľadávky. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky predstavujú príslušenstvo pohľadávky, čo je zrejme z ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú spravidla trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky, a to aj v predsúdnom štádiu. Tieto náklady sa musia týkať zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Za neprijateľné pre rozpor s inštitútom príslušenstva pohľadávky je potrebné považovať také náklady, ktoré sú stanovené paušálne bez toho, aby zohľadňovali skutočné výdavky vynaložené na upomienky. Z obsahu listín predložených samotným žalobcom pritom vôbec nevyplýva, z čoho ma pozostávať suma 23,24 eur predstavujúca poplatok za jednu upomienku. Dojednanie umožňujúce žalobcovi účtovať paušálne poplatky za upomienky bez zohľadnenia skutočných výdavkov s tým spojených je neplatné pre jeho neprijateľnosť v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

S prihladnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešní žalovaní náhradu trov nežiadali priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.